

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Dvořáka a soudců Mgr. Ondřeje Bartoše a Mgr. et Mgr. Jaroslava Vávry v právní věci

žalobkyně: **Celní jednatelství Zelinka s.r.o., IČ 29376211**
sídlem K letišti 1088/59, 161 00 Praha 6
zastoupená Mgr. Janem Slunečkem, advokátem
se sídlem Týn 640/2, 110 00 Praha 1 – Staré Město

proti
žalovanému: **Celní úřad pro Pardubický kraj**
sídlem Palackého 2659, 530 02 Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 5. 2023, č. j. 41790-2/2023-590000-11

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně napadla žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v záhlaví specifikované rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl

námítku žalobkyně uplatněnou u celního úřadu dne 22. 3. 2023, ve věci neuhrazení úroku z nesprávně stanovené daně ve smyslu § 251c odst. 2 zákona č. 280/2009 sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také „daňový řád“ nebo jen „d. ř.“). Generální ředitelství cel vydalo dne 20. 2. 2023 rozhodnutí č. j. 10508/2023-900000-311, kterým bylo zrušeno 32 dodatečných platebních výměrů, vydaných Celním úřadem pro Kraj Vysočina pod č. j. 21090-70 až 99, 117, 118/2022-630000-51 a daňové řízení, kde žalobkyně vystupovala jako solidární dlužník z titulu nepřímého zástupce, bylo zastaveno. Žalovaný vrátil s ohledem na uvedené rozhodnutí dne 17. 3. 2023 na účet žalobkyně uhrazené doměřené clo a úroky z doměřených částek cla. Vzhledem ke skutečnosti, že žalovaný nevyplatil žalobkyni úrok ve smyslu § 254 odst. 1 d. ř., podala žalobkyně v souladu s § 251a odst. 4 daňového řádu námítku, o které žalovaný rozhodl, jak je výše uvedeno.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

- Žalobkyně se domáhala zrušení napadeného rozhodnutí pro jeho nezákonnost. Namítala, že jí žalovaný nepředepsal a ani nevyplatil úrok, o kterém je přesvědčena, že jí z částky odpovídající nezákonně vyměřenému a zaplacenému clu náleží. Žalobkyně nesouhlasila s právním názorem žalovaného, že jelikož právní předpisy Evropské unie neobsahují právní úpravu takového úroku, použijí se ustanovení právních předpisů členských států. V případě České republiky se jedná o § 66 zákona č. 242/2016 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon“), který je speciální úpravou ve vztahu k úpravě daňového řádu o úroku z nesprávně vyměřené daně a vylučuje tak v projednávané věci jejich použití. I přes uvedené vyjádřila žalobkyně přesvědčení, že má na úrok právní nárok a že jedinou účinnou právní úpravu jejího nároku představují ustanovení daňového řádu o úroku z nesprávně stanovené daně (§ 254 d. ř.). Žalobkyně dále poukazovala na judikaturu Soudního dvora EU (dále jen „SDEU“), zejména na rozsudek ze dne 28. 4. 2022 ve spojených věcech C 415/20, C 419/20 a C 427/20. Žalobkyně uvedla, že aplikace § 66 celního zákona je v rozporu s předpisy Evropské unie, když z uvedených rozhodnutí SDEU nárok na úrok z nezákonně vyměřeného a uhrazeného cla vyplývá. Žalobkyně dále vzpomněla rozsudek SD EU ze dne 10. 3. 2022 ve věci C 177/20, který žalovaný označil za nepřiléhavý, avšak dle žalobkyně z něj vyplývá nepoužitelnost národní právní úpravy, která je v rozporu s unijním právem. Závěrem žalobkyně uvedla, že nesouhlasí s nastíněným postupem dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci a odkázala, že takový postup je v rozporu s bodem [74] výše uvedeného rozsudku SDEU ze dne 28. 4. 2022.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

- Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Na úvod pro shodu žalobní argumentace s argumentací námítkovou odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaný nespороval, že pro správu cla se subsidiárně použije daňový řád, který upravuje institut úroků z nesprávně stanovené daně. V žalované věci je však nesporná k němu existující speciální úprava v § 66 celního zákona, jež použití takového institutu vylučuje. Žalovaný při rozhodování o námítce vycházel z § 66 celního zákona a skutečnosti, že právní předpisy Evropské unie upravující správu cla neobsahují právní úpravu úroku z nesprávně stanoveného cla. Nad rámec žalovaného rozhodnutí odkázal na čl. 116 odst. 6 nařízení evropského parlamentu a

radu EU č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (dále jen „UCC“), který upravuje placení úroků, a to v případě, kdy celní orgány nevrátí clo ve lhůtě tří měsíců od vydání rozhodnutí o vrácení cla. Uvedenou povinnost žalovaný splnil, ani žalobkyně ji nijak nerozporovala. Žalovaný je přesvědčen, že úroky podle UCC a § 254 d. ř. nevznikají s ohledem na účinnost § 66 celního zákona vedle sebe a žalobkyní poukazovanou judikaturu SDEU v souvislosti s uvedeným označil za nepřipadnou. Závěrem žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2023, č. j. 4 Afs 219/2022-68.

IV. Posouzení věci krajským soudem

4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů podle § 75 odst. 2 s. ř. s., vycházející ze skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného ve smyslu § 75 odst. 1 s. ř. s. Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění podmínek § 51 s. ř. s.
5. Žaloba není důvodná.
6. Krajský soud na začátku považuje za nutné zrekapitulovat úpravu vrácení cla v komunitárním a českém právu. UCC v preambuli deklaruje, že Evropská unie je založena na celní unii, proto je oblast cel jednou z nejvíce harmonizovaných. Úprava úroku z vráceného cla je obsažena v čl. 116 odst. 6 UCC a zní: *Pokud celní orgány clo vrátí, nejsou povinny platit úrok. Úrok však musí být zaplacen, jestliže rozhodnutí o vrácení cla nebylo provedeno do tří měsíců ode dne přijetí tohoto rozhodnutí, s výjimkou případů, kdy nedodržení lhůty bylo mimo kontrolu celních orgánů.* Podle čl. 288 odst. 1 a 2 UCC se tato úprava použije od 1. 6. 2016. Unijní předpis tedy stanovuje jasnou podmínku pro placení úroku státem: tou je pozdní vykonání rozhodnutí o vrácení cla. Na UCC navazuje vnitrostátní právní úprava, nyní účinný celní zákon, který ovšem žádnou vlastní úpravu úroků z vráceného cla neobsahuje a zcela tak spoléhá na přímo účinnou komunitární úpravu v čl. 116 UCC. Pouze v § 66 uvádí: *Při správě cla se neuplatní ustanovení daňového řádu o úroku z nesprávně stanoveného cla.* Zmíněné ustanovení § 66 celního zákona v zájmu právní jistoty odstraňuje jakékoli pochybnosti o aplikovatelnosti § 254 d. ř. na oblast cel. V posuzované věci žalovaný vrátil doměřené clo i penále do tří měsíců od rozhodnutí o vrácení cla, což žalobkyně nespornuje. Podle právní úpravy cel tak nemá na úrok z nesprávně stanoveného cla právo.
7. Pokud jde o námitku žalobkyně ohledně práva na úrok, které jí plyne z ustanovení daňového řádu o úroku z nesprávně stanovené daně, resp. z § 254 d. ř., žalobkyně neuvedla, proč by měla být právní úprava úroku z nesprávně stanovené daně aplikována na oblast cel. Daňový řád je předpis, který se primárně aplikuje na oblast daní a na oblast cel se použije pouze podpůrně, nemá-li tato vlastní právní úpravu. Pokud pak celní předpisy (vč. předpisů Evropské unie) obsahují komplexní úpravu pro placení úroku z neoprávněně vybrané částky, která je odlišná od úpravy v daňovém řádu, nelze na vrácení cla daňový řád aplikovat, když navíc celní zákon jeho aplikaci v této otázce výslovně vylučuje.
8. Žalobkyně namítala, že nárok na úrok z vrácení cla zakládá unijní judikatura a odkázala na rozsudek SDEU ze dne 28. 4. 2022 ve spojených věcech C 415/20, C 419/20 a C 427/20. K uvedenému rozhodnutí se již vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 6. 2023, č. j. 4 Afs 219/2022-68, ve kterém zhodnotil použitelnost uvedené judikatury ve vztahu k nároku na úrok z vráceného cla. Nejvyšší správní soud zde uvedl, že „[z]e závěrů SDEU je zřejmé, že každý adresát veřejné správy má právo na přiměřenou náhradu za nedostupnost peněžní částky, jíž byl celními orgány neoprávněně zbaven. Z těchto závěrů však současně vyplývá, že uvedená náhrada se řídí unijním právem, resp. že tento nárok vzniká na základě příslušných ustanovení unijního práva a v případě absence konkrétní právní úpravy jeho vyplacení je na členských státech EU, aby v tomto ohledu přijaly vnitrostátní právní úpravu stanovící konkrétní okolnosti provedení výplaty zmíněné náhrady. Jak však již uvedl Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem výše, samotná unijní právní úprava v čl. 116

odst. 6 celního kodexu EU povinnost k placení úroku vylučuje, pokud bylo adresátovi veřejné správy clo vráceno včas. Jinak řečeno, pokud tak byl na základě unijní právní úpravy nárok na úrok z nesprávně vybraného cla vyloučen, nelze mít za to, že byly celní orgány přesto povinny tento úrok stěžovateli zaplatit. Z výše citovaných závěrů SDEU totiž vyplývá, že nárok na přiměřenou náhradu vzniká na základě ustanovení unijního práva. Samotná unijní úprava pak v celním kodexu EU tento nárok bez dalšího nevylučuje, nýbrž stanoví konkrétní výjimku, kdy je placení úroku z vráceného cla vyloučeno.“

9. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozhodnutí dále přijal závěr, že „[n]elze odhlédnout od skutečnosti, že česká právní úprava stěžovateli přesto poskytuje prostředek, jak dosáhnout unijní judikaturou zmiňované přiměřené náhrady za nedostupnost peněžní částky, kterou představovalo nesprávně vyměřené dovozní clo. Již rozšířený senát Nejvyššího správního v usnesení ve věci sp. zn. 7 AfS 59/2010 konstatoval, že nedostupnost úroku z vráceného cla „neznamená, že újmu, kterou celní dlužník utrpěl úhradou cla, které po právu být hrazeno nemělo, nemůže být kompenzována. K tomu slouží zákon č. 82/1998 Sb. provádějící čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem. S nemožností dispozice s určitou peněžní částkou jistě může být spojena škoda, a to nejen škoda spočívající v ušlém úroku. Tento nárok na náhradu vzniklé škody však lze uplatnit pouze postupem podle označeného zákona, včetně případné žaloby v občanském soudním řízení.“
10. Závěry právě citované judikatury lze vztáhnout i na nyní posuzovanou věc, neboť vycházejí z podobného skutkového stavu a sdílejí podobnou právní úpravu. Krajský soud neshledal důvody, proč se měl od této judikatury jakkoli odchýlit. Možnost domoci se náhrady za nedostupnost peněžní částky, odpovídající nesprávně vyměřenému clu, prostřednictvím postupu upraveného zákonem č. 82/1998 Sb., byla aprobována Nejvyšším správním soudem. Názor žalobkyně, že tento postup protahuje a nadměrně ztěžuje uplatnění nároku na náhradu úroku, krajský soud nesdílí. Lze předpokládat, že v případě nesprávně stanoveného cla by pro žalobkyni nemělo být nikterak obtížné unést důkazní břemeno ohledně vzniku škody, její výše a příčinné souvislosti s jednáním správce cla, neboť tyto skutečnosti budou zpravidla objektivně podloženy celní spisovou dokumentací a příslušnými veřejnoprávními akty. Může se tak jednat o jisté ztížení uplatnění nároku na náhradu úroku, ne tak již o ztížení nadměrné, natož o znemožnění v dikci citované judikatury SDEU.

V. Závěr a náklady řízení

11. Lze tedy uzavřít, že základní žalobní námitka nebyla důvodná; soud neshledal ani žádné vady, k nimž by měl přihlížet z úřední povinnosti, proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok I.).
12. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. *a contrario*). Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o žalobě příslušelo, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo (výrok II.).

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: <http://www.nssoud.cz>.

Pardubice 30. srpna 2023

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu